
Databáze v knihovně Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Databáze v knihovně Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Knihovna UK ETF je významnou knihovnou pro obory teologie, filozofie a religionistiky. Nabízí také podstatné zdroje pro historii a další humanitní popř. sociální vědy. Základ knihovny tvoří fond čítající přibližně 120 tisíc svazků knih a časopisů. Roční nárůst fondu je přibližně 2000 knih a 800 čísel časopisů (223 titulů). Knihovnu navštěvuje cca 2500 čtenářů z řad studentů či vyučujících na UK, ale také z řad odborné veřejnosti.

Vedle tištěných zdrojů nabízí knihovna přístup k mnoha elektronickým databázím, které jsou v současnosti nezbytnými nástroji pro vědu, výzkum i výuku v těchto oborech. Cílem tohoto příspěvku je představit nejdůležitější unikátní elektronické zdroje, které UK ETF prostřednictvím knihovny nabízí svým uživatelům.

Typy zpřístupňovaných databází

Dle základní typologie lze databáze dělit na:

- plnotextové
- bibliografické
- faktografické

Pro humanitní obory je nutné plnotextové databáze dále dělit na:

- pramenné databáze
- článkové databáze

Plnotextové databáze – pramenné – nabízejí přístup k plným textům pramenů starověké, středověké i novověké literatury. UK ETF zpřístupňuje databáze *Patrologia latina*, *Acta sanctorum*, *Luthers Werke*, z českých *Manuscriptorium*. Významné databáze tohoto typu najdeme také na serveru Ústavu klasických studií FF MU v Brně: *CETEDOC Library of Christian Texts*, *Thesaurus Linguae Graecae*, *Legenda Aurea*, *Aristoteles Latinus Database*.

Plnotextové databáze – článkové – nabízejí přístup k podrobným bibliografickým záznamům i k plným textům článků z časopisů či sborníků. Pro humanitní obory jmenujme databáze *EBSCO Host*, *ProQuest*, *ATLAS*, *JSTOR*. Ebsco, ProQuest a Jstor jsou přístupny z celé UK. ATLAS nabízí pouze UK ETF.

Bibliografické databáze – zpřístupňují podrobné bibliografické záznamy nejrůznějších typů dokumentů – článků, esejí, monografií. Mohou obsahovat i abstrakt. Příkladem mohou být databáze přístupné z celé UK: *Web of knowledge*, *Philosophers' Index* (FF UK, FHS UK, ETF UK), či pouze z UK ETF: *ATLA RDB*, *Index Theologicus*.

Faktografické databáze – uvádějí konkrétní údaje a mohou mít textový nebo numerický charakter. V humanitních oborech se setkáme s databázemi typu encyklopedie, slovník, rejstřík. Některé faktografické databáze mohou odkazovat další literaturu a mít bibliografickou součást. Jako příklad uvedme významnou encyklopedickou a slovníkovou databázi *Oxford Reference Online*, která je přístupná z celé UK. Více o typologii databází viz lit. č. 1.

Popis vybraných databází

Ze všech výše uvedených typů zpřístupňuje knihovna UK ETF významné zástupce. Jejich přehled nabízejí webové stránky knihovny <http://www.etf.cuni.cz/library> či digitální knihovna <http://www.catharina.cz>. Vstoupit do online databází můžete též přes Bránu informací (<http://bi.cuni.cz>) nebo Infozdroje (<http://www.infozdroje.cz>).

Vaší pozornosti by neměly uniknout následující tituly, které UK ETF získala v letošním roce:

Digitální corpus Lutherova díla

Evangelická teologická fakulta UK v Praze zakoupila letos výmarské vydání Lutherových spisů na CD-ROM (*Luthers Werke-WA*) a zpřístupnila je nejen studentům, ale prostřednictvím své knihovny také odborné veřejnosti a všem zájemcům o spisy německého reformátora. Elektronická verze základní tištěné řady Lutherova díla pochází z roku 2002 a vznikla za spolupráce společností ProQuest a Chadwyck-Healey, které uživatelé již znají z oblíbeného digitálního zpřístupnění Migneho celku latinské patrologie.

Celý soubor Lutherova díla čítá na 69 svazků vlastních spisů, 12 svazků věnovaných biblickému překladu, 6 svazků *Tischreden* a konečně 18 svazků Lutherovy korespondence, včetně registrů. V tištěné formě je vydáván od roku 1883 a dodne není zcela ukončen. Zbývá věcný rejstřík k oddílu „*Schriften*“. Tímto souborným vydáním je předkládána jedna z největších edic díla jediného autora vůbec. Ke studiu života a díla reformátora představuje Výmarské vydání nezbytný historicko-kritický nástroj pro teology a historiky, jazykové i literární vědce.

Práce s databází v jazykovém prostředí anglicko-německém je snadná a uživatel seznámený s elektronickou latinskou patrologií s ní nebude mít větších potíží. UK ETF má na jeden rok též k dispozici webové rozhraní této databáze (<http://luther.chadwyck.co.uk/>).

Zbývá tedy jen popřát všem zdar při práci s kompletním Lutherovým dílem, konečně digitalizovaným.

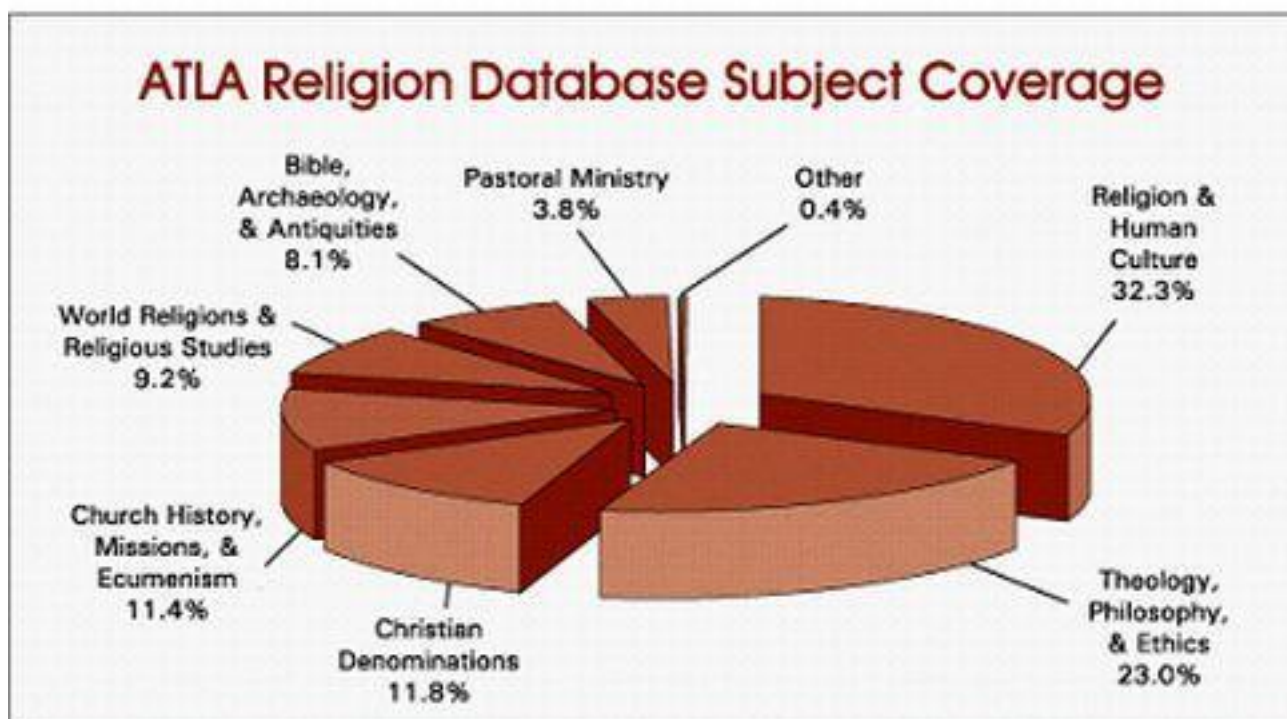
obrázek převzat z: <http://luther.chadwyck.co.uk/>

ATLA a ATLAS

Databáze ATLA RDB je základním nástrojem pro studium teologie a religionistiky. UK ETF získává tuto databázi již od počátku 90. let ve formě síťového CD-ROM. Databáze zpřístupňuje záznamy časopiseckých článků, knižních recenzí a studií ze sborníků.

Obsahuje:

- 416 tis. záznamů článků
 - 211 tis. záznamů studií ze 15 tis. sborníků
 - 432 tis. záznamů knižních recenzí 208 tis. titulů
 - excerpuje 1580 odborných periodik, z nichž je 571 indexováno; včetně dvou tuzemských periodik: *Communio Viatorum*, *Teologická reflexe* (obě vydává UK ETF)
 - jazykové zastoupení: 60% angličtina, 8% němčina, 6% francouzština, 1% španělština, 1% italština, 24% dalších jazyků
- Pokrytí oborů: (převzato ze stránek asociace ATLA: <http://www.atla.com>)

K této DB se podařilo UK ETF zakoupit letos poprvé přístup též do sesterské databáze **ATLAS**, která zpřístupňuje plné texty článků 79ti vybraných teologických a religionistických periodik. Retrospektiva některých periodik sahá až do roku 1924. Tato DB je přístupná online z UK ETF. Svým pokrytím zcela specificky doplňuje DB ATLA a dále též plnotextové článkové polytematické zdroje jako jsou EBSCO Host nebo ProQuest, ke kterým má přístup celá UK.

Autorka článku:

PhDr. Barbora Drobíková, ředitelka knihovny UK ETF

Spoluautor:

Ota Halama, Th.D., odborný asistent Katedry církevních dějin UK ETF

Použité zdroje

- 1) PAPÍK, Richard. Vyhledávání informací III. Dialogové služby světových databázových center. *Národní knihovna*, 2002, roč. 13, č. 1, s. 20-30. Dostupné též na [www: <http://knihovna.nkp.cz/Nkkr0201/0201020.html>](http://knihovna.nkp.cz/Nkkr0201/0201020.html).
- 2) *Knihovna Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze* [online]. Praha : UK ETF, c2002 aktual. 2005 [cit. 2005-11-08]. Dostupné na [www: < http://www.etf.cuni.cz/library >](http://www.etf.cuni.cz/library)
- 3) *ATLA Religion Database®* [online]. Chicago : American Theological Association, c2003 [cit. 2005-11-08]. Dostupné na [www: < http://www.atla.com/products/catalogs/catalogs_rdb.html >](http://www.atla.com/products/catalogs/catalogs_rdb.html)
- 4) *ATLASerials®* [online]. Chicago : American Theological Association, c2003 [cit. 2005-11-08]. Dostupné na [www: <http://www.atla.com/products/catalogs/catalogs_atlas.html>](http://www.atla.com/products/catalogs/catalogs_atlas.html)
- 5) *Luthers Werke im WWW* [online]. Weimarer Ausgabe. ProQuest Information and Learning Company, c2000-2005 [cit. 2005-11-08]. Dostupné na [www: < http://luther.chadwyck.co.uk/ >](http://luther.chadwyck.co.uk/).
- 6) JONÁKOVÁ, Kaarolina, HOUDEK, Aleš, PAVLÍK, Jiří. *Brána k informacím* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, [cit. 2005-11-08]. Dostupné na [www: < http://bi.cuni.cz >](http://bi.cuni.cz).
- 7) *Infozdroje.cz* [online]. Praha : Albertina icome Praha, c2003-2004 [cit. 2005-11-08]. Dostupné na [www: <http://www.infozdroje.cz/>](http://www.infozdroje.cz/).